

**UNIVERSITEIT
GENT**

ZORGCENTRA NA SEKSUEEL GEWELD:

EVALUATIE VAN HET PILOOTJAAR

Colloquium Zorgcentra na Seksueel Geweld, 23 oktober 2020

Saar Baert & Prof dr Ines Keygnaert

Universiteit Gent – International Centre for Reproductive Health

Inhoud

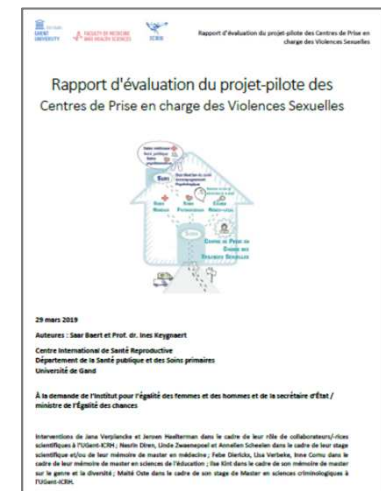
1. Evaluatiemethode
2. Enkele cijfers
3. De betrokkenen aan het woord
4. Aanbevelingen

1. EVALUATIEMETHODE

Evaluatiemethode

- Opvolging van kenmerken van de slachtoffers, het seksueel geweld en de zorg en bijstand
- Bevraging van slachtoffers en hun naasten via vragenlijsten (N=460) en interviews (N=47)
- Bevraging van medewerkers en partners Zorgcentra via vragenlijsten (N=80), interviews met politie (6) en parket (3) en focus groep discussies met forensisch experts (10)
- Bevraging van derde organisaties via rapid appraisal (N=10)

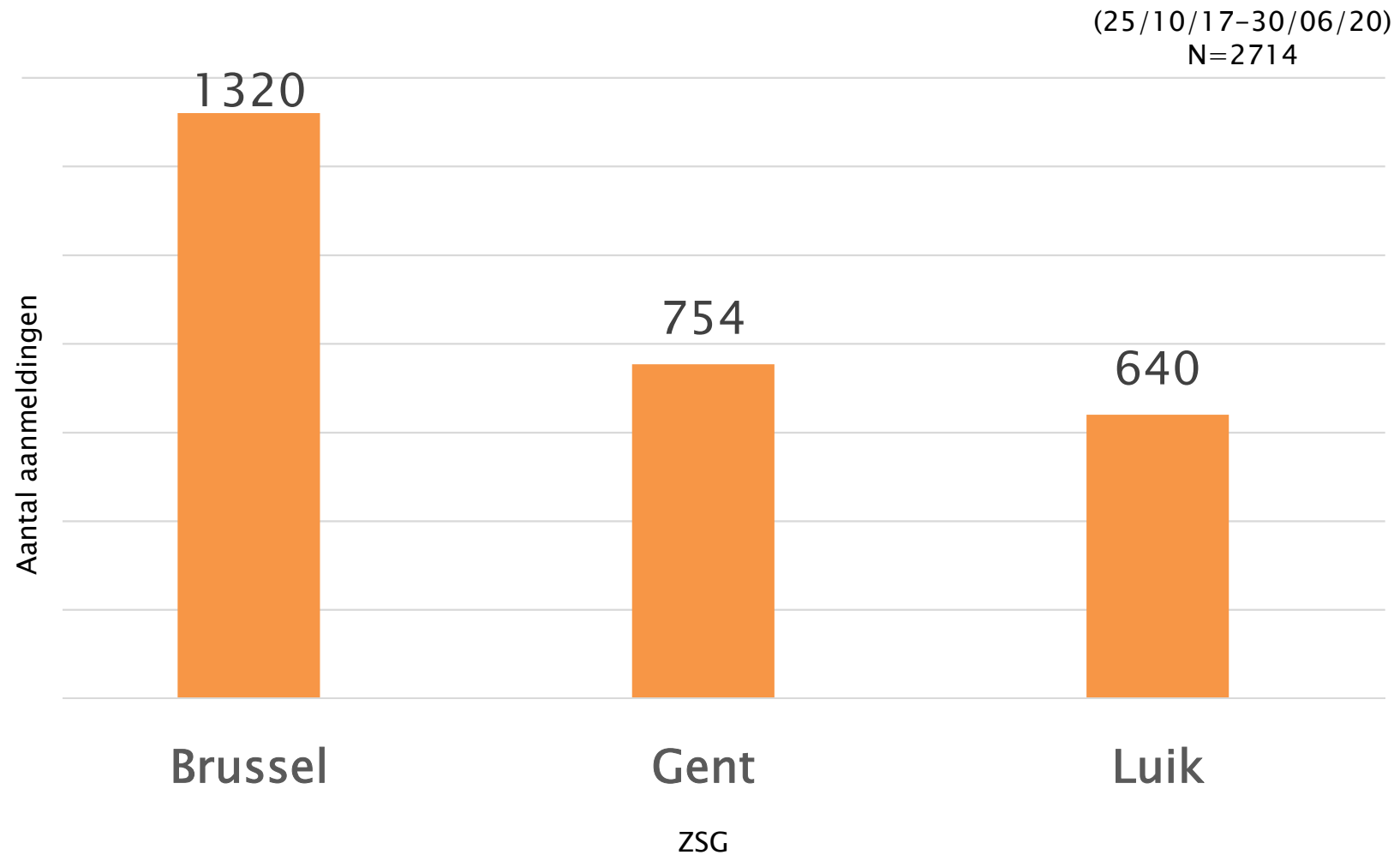

Baert, S., & Keygnaert, I. (2019). Wetenschappelijk evaluatierapport pilotproject Zorgcentra na Seksueel Geweld. Gent: Universiteit Gent. Vakgroep Volksgezondheid en Eerstelijnszorg. International Centre for Reproductive Health.

2. ENKELE CIJFERS

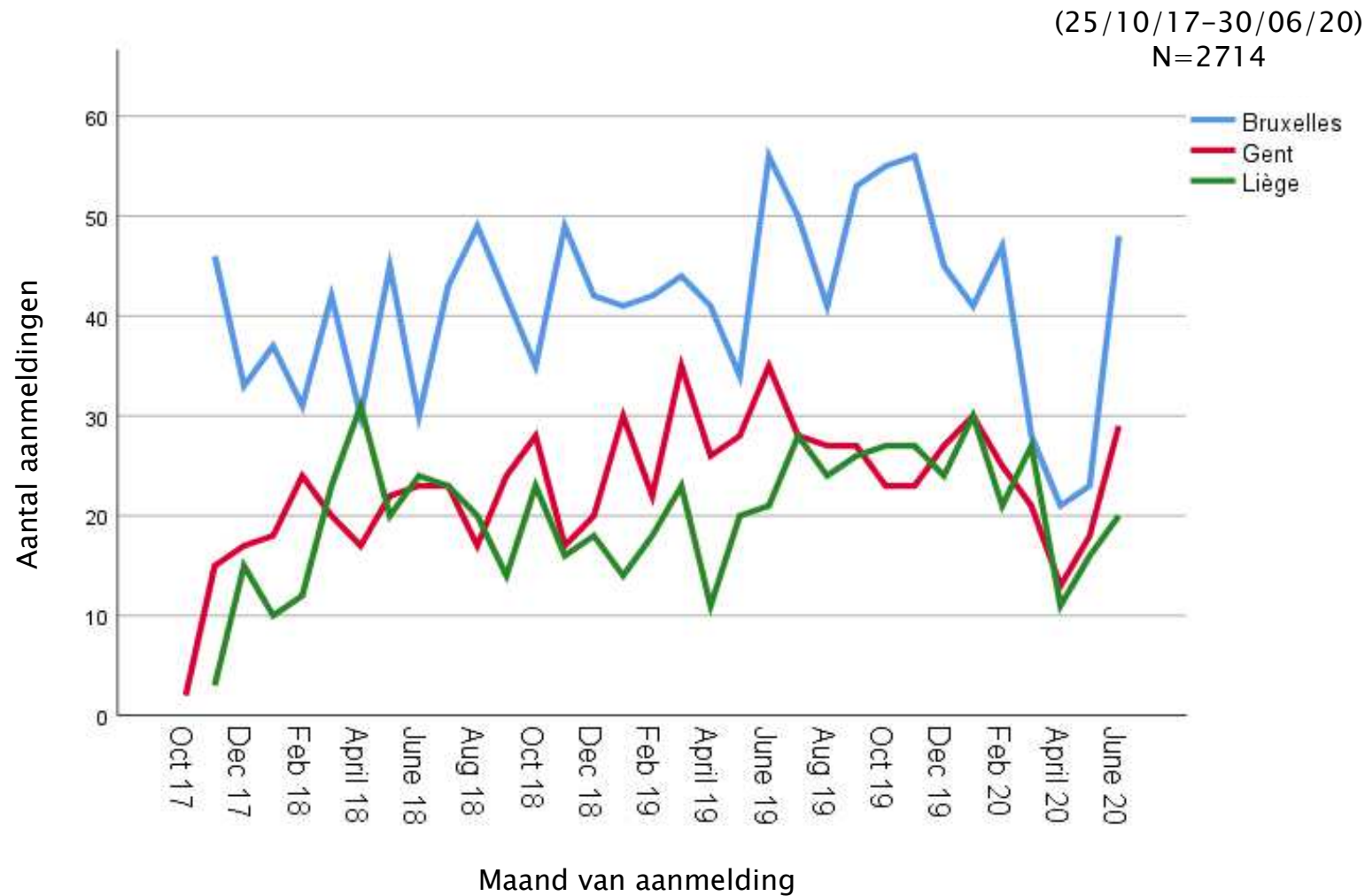

2714 aanmeldingen sinds start Zorgcentra oktober 2017

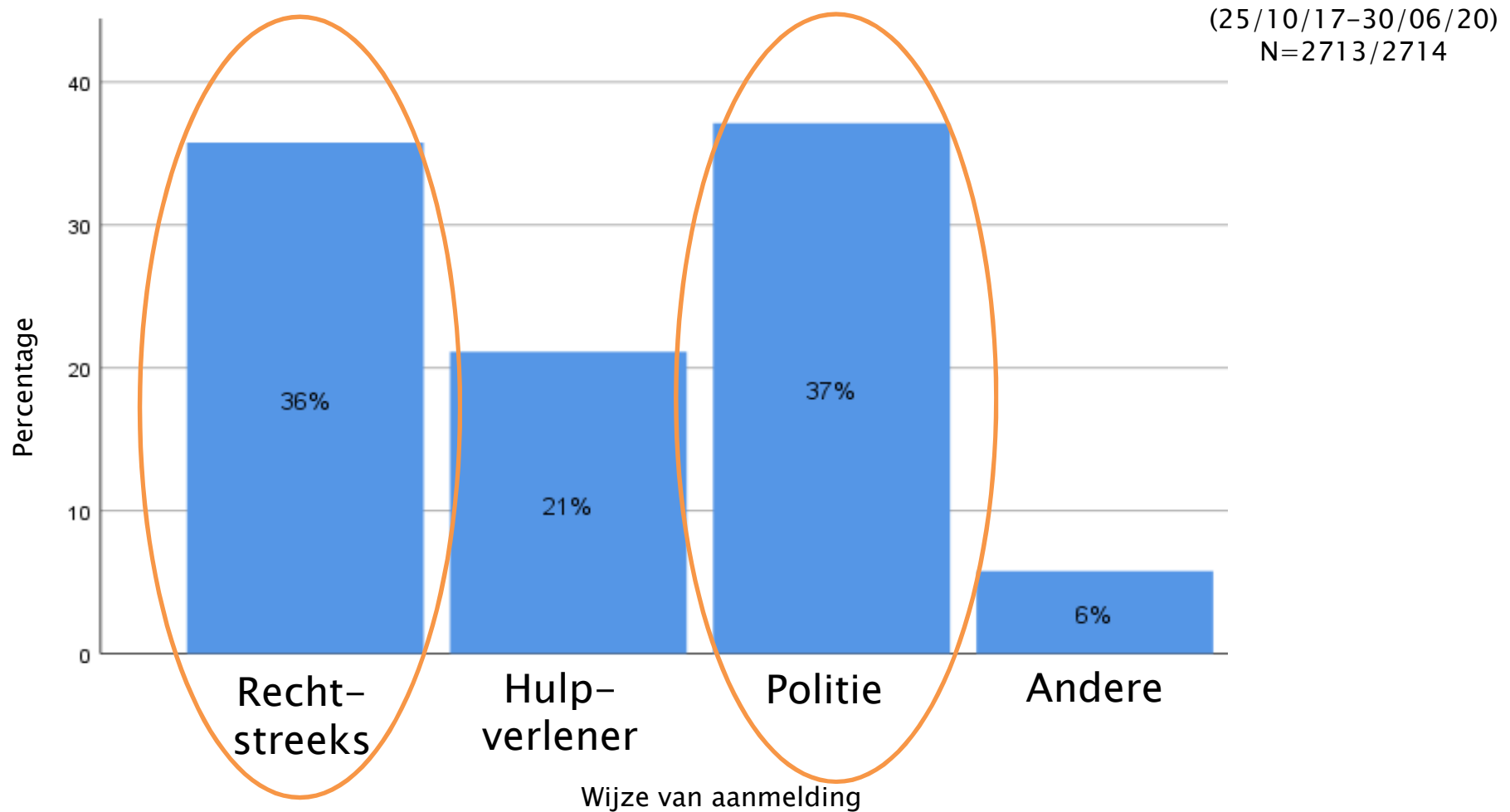

Gemiddeld 98 nieuwe aanmeldingen per maand

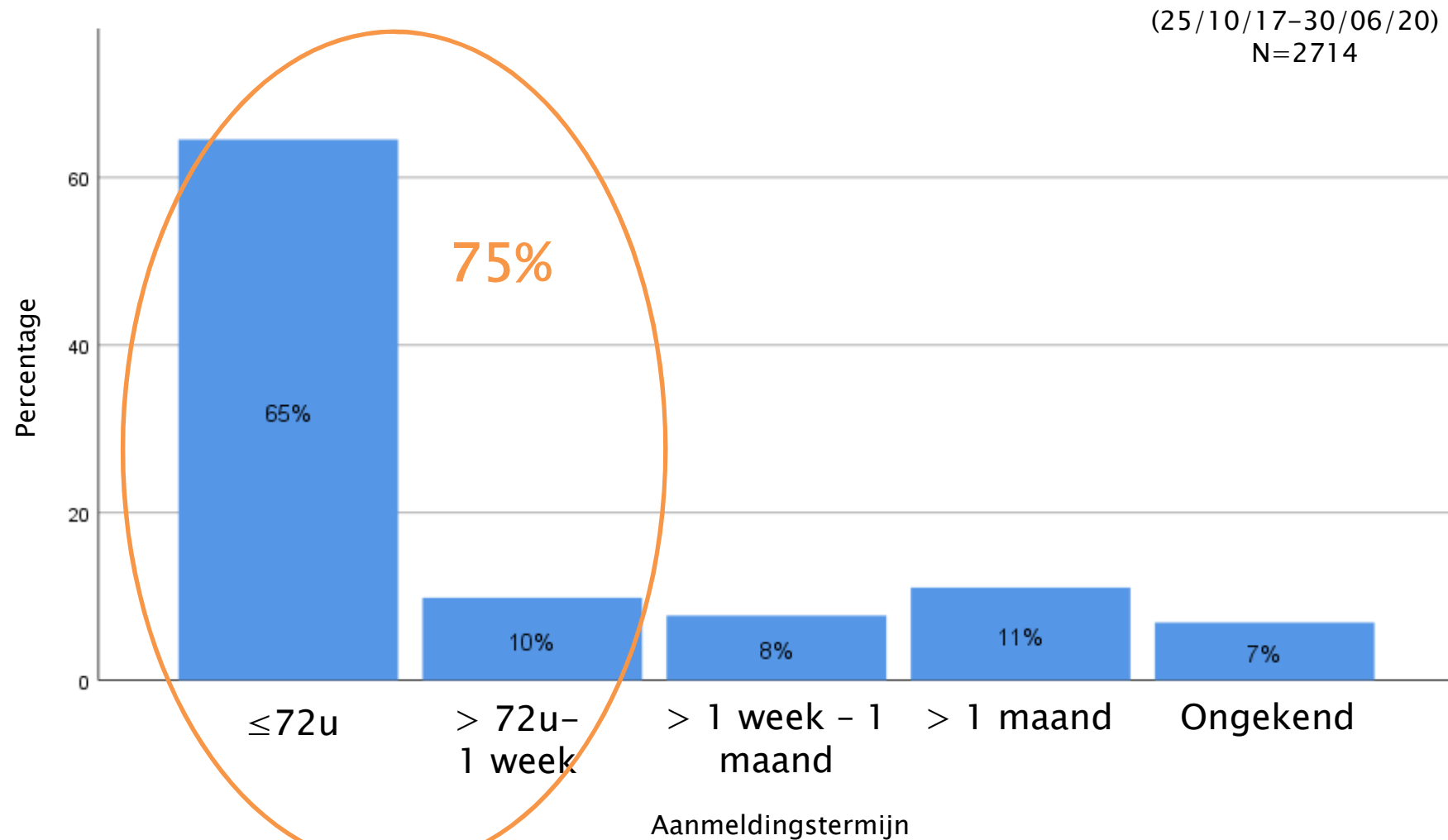

Meeste slachtoffers melden zich rechtstreeks bij het Zorgcentrum of via politie

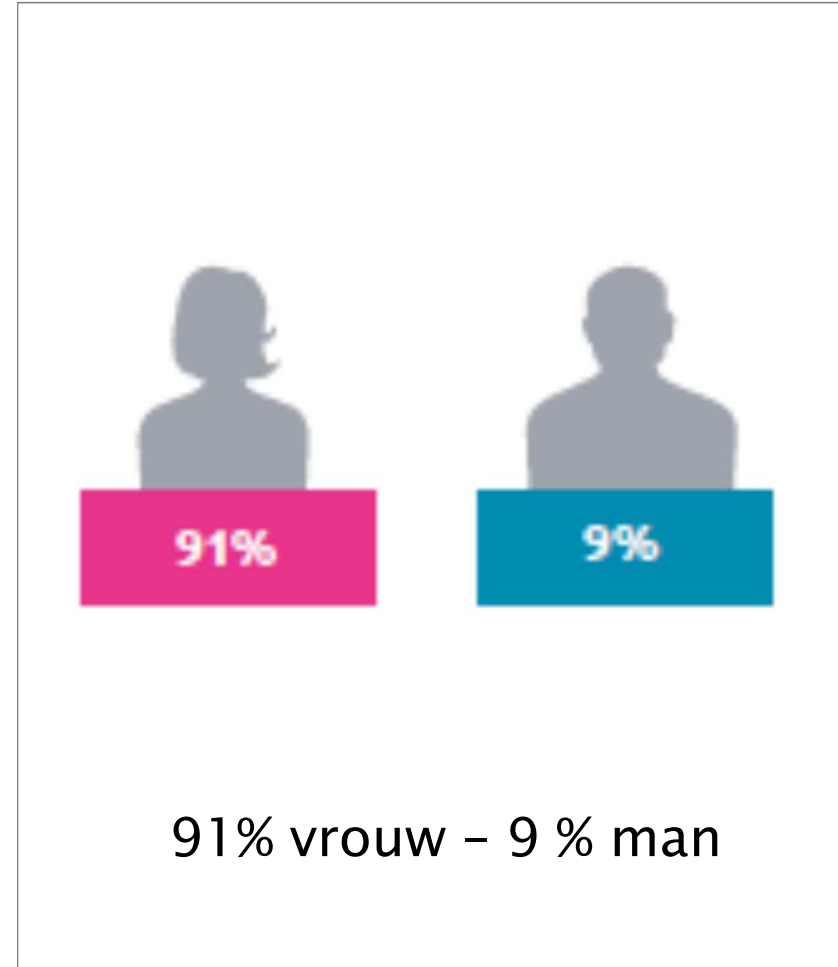
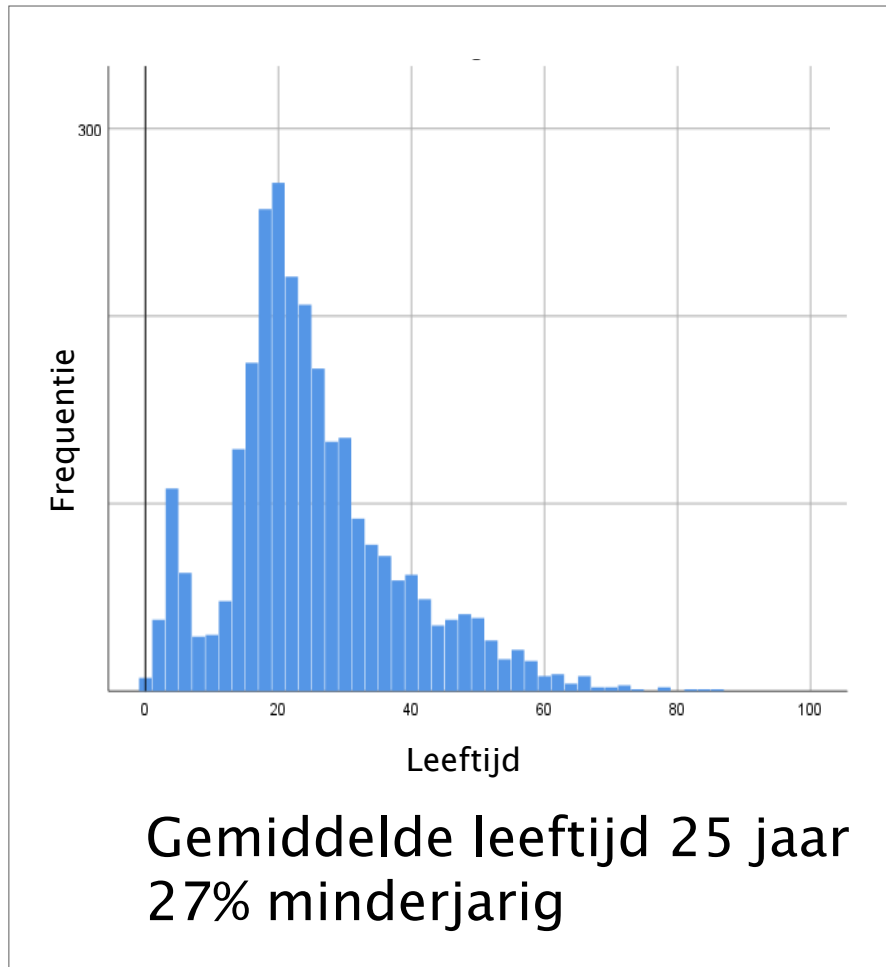

75% meldt zich binnen 1 week na het geweld

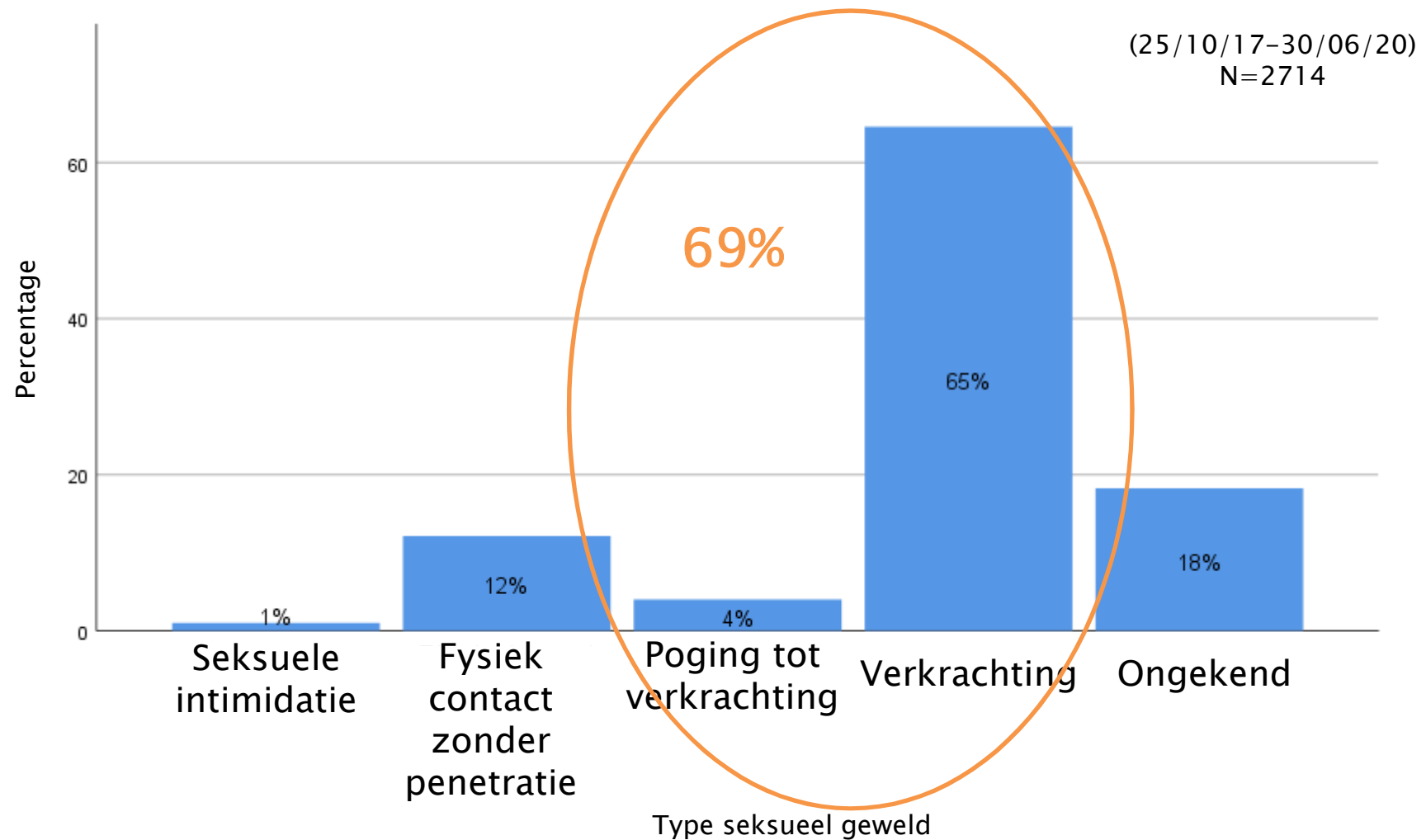
Divers profiel van slachtoffers, meerderheid jonge vrouwen

(25/10/17-30/06/20)
N=2714

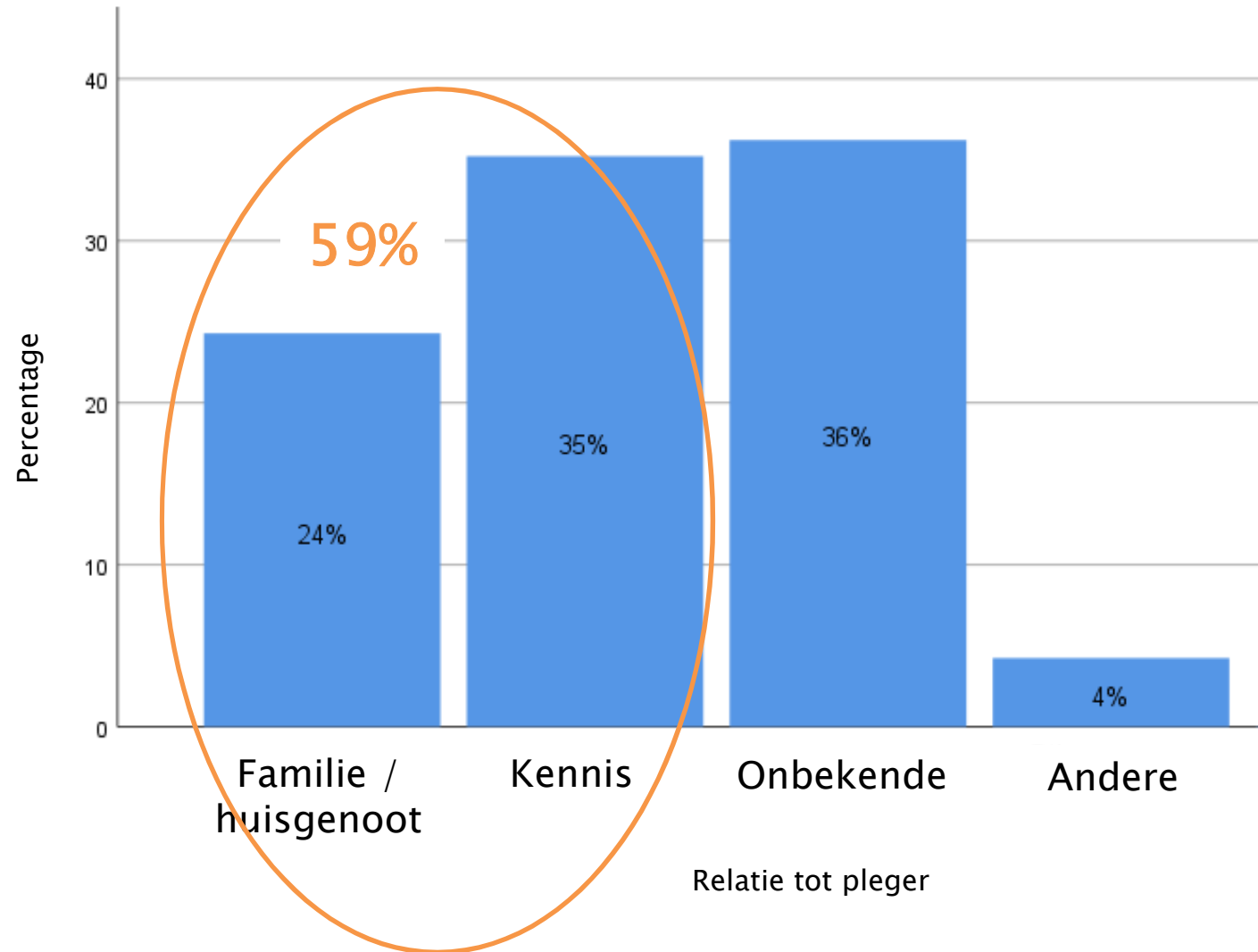

7/10 slachtoffer van (poging tot) verkrachting

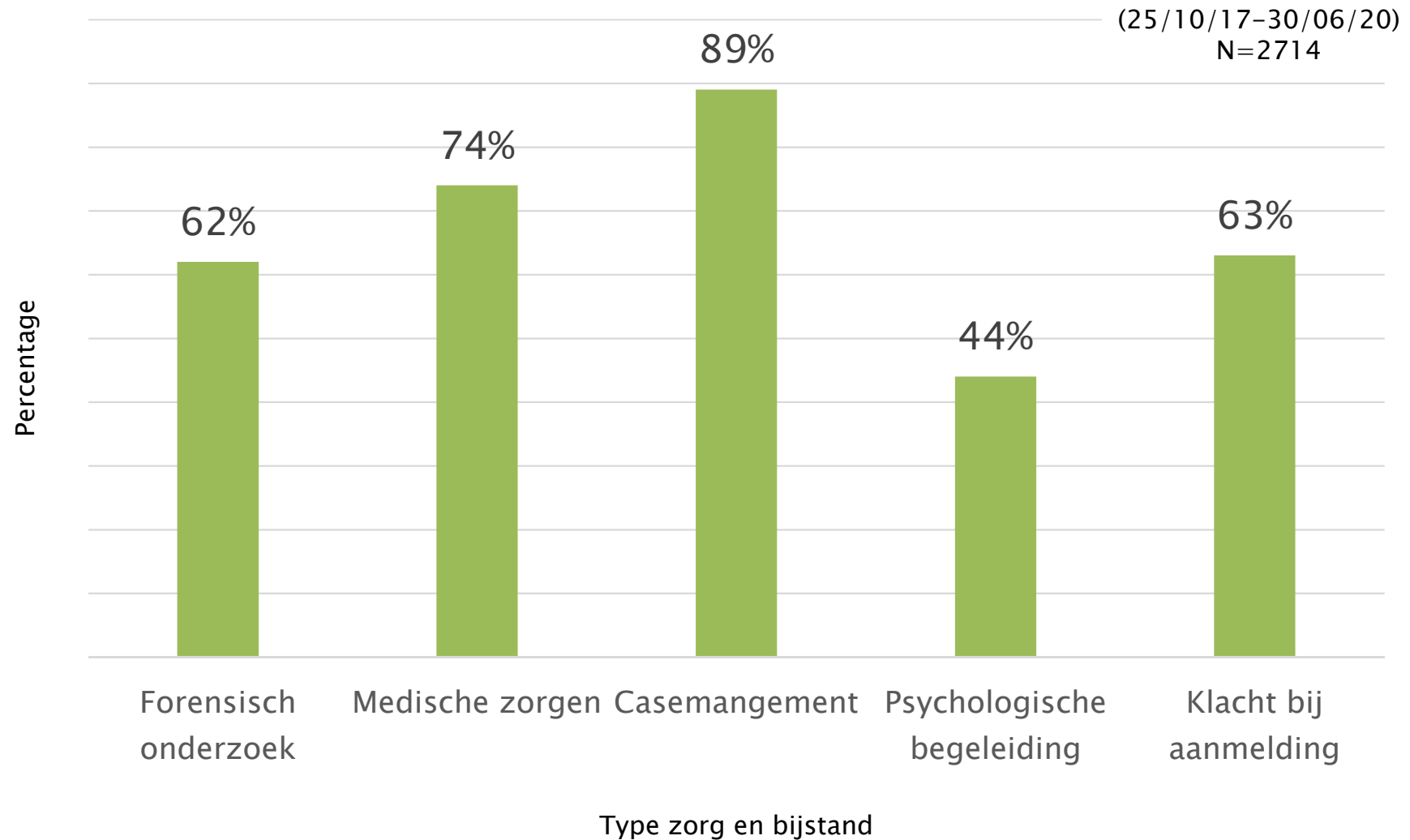
Veelal gekende pleger

(25/10/17-30/06/20)
N=2713/2714

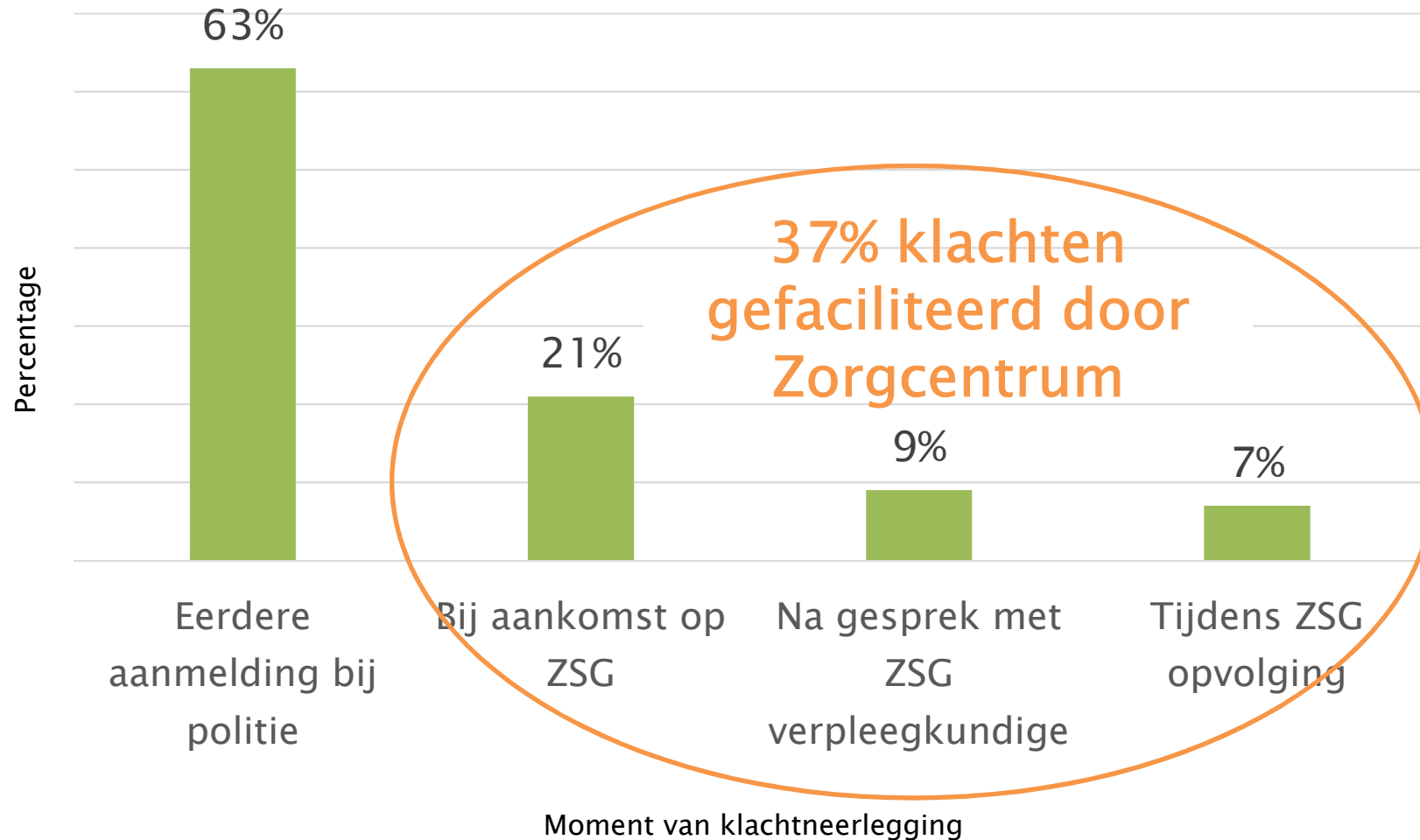
Slachtoffers gaan in op holistisch zorgaanbod

67% legt klacht neer binnen 12 maanden na aanmelding op Zorgcentrum

(25/10/17-31/03/19)
N= 916/1362

3. DE BETROKKENEN AAN HET WOORD

Een ouder van een slachtoffer vertelt...

« Wij maakten het helaas reeds eerder mee [...]. Ze zag toen enkel een arts die een forensisch onderzoek afnam en haar een afspraak gaf voor de opvolging van de preventieve HIV-medicatie. [...]

Dat was het dan: geen psychologische begeleiding, geen ondersteuning voor ons, niemand die vroeg hoe het met haar ging. [...] En wij moesten zelf op zoek naar een psycholoog.

Dus wij hebben het verschil gezien... Want het feit om een telefoontje te krijgen, weten dat je iemand kan bellen als het niet goed gaat en dat ze zullen antwoorden! [...].

Nu kom je in contact met iemand die het gewoon is, iemand die competent is en weet hoe te reageren, welke vragen te stellen, wat te zeggen,...

Daarenboven vroeg de psycholoog om ook de familie te zien, want... het is uiteindelijk een trauma voor ons allen. »

Zoektocht naar gepaste hulp: meerdere vragen

Was dit seksueel geweld?

*“Ik had zo twijfels, zo van: “Is dit nu een echte verkrachting”, omdat er geen brutaal geweld bij geweest is.”
(vrouw, ZSG Brussel)*

Welke hulp heb ik nodig na seksueel geweld?

Waar kan ik terecht voor hulp? → Beperkte bekendheid van de Zorgcentra

*“Nadat het gebeurd was, wist ik niet goed waarnaartoe... hoe dat ik daarmee moest omgaan En dan ben ik een beetje beginnen zoeken op internet. En dan ben ik zo bij het Zorgcentrum terechtgekomen.”
(vrouw, ZSG Gent)*

Belangrijke rol naasten bij zoektocht naar hulp

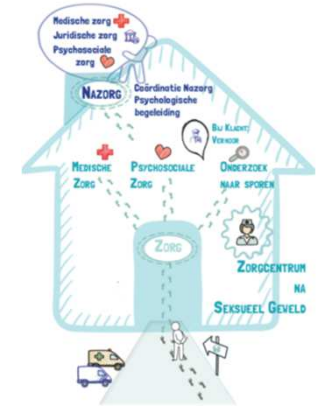

Appreciatie voor toegankelijkheid van de zorg

Zeer positieve feedback van slachtoffers op allesomvattende zorg en langdurige opvolging

Makkelijk toegankelijke (24/7) en snelle zorg

« Je zit een beetje in een bubbel, weg van alles [...] Alles gebeurt in alle privacy. En je wordt niet geconfronteerd met andere personen. Dus dat is goed » (vrouw, ZSG Luik)

Belang van gratis zorg voor adolescenten en jongvolwassenen

“Ook omdat het gratis was ... Dat scheelt ook wel al veel, zeker als student ...” (vrouw, ZSG Gent)

Houding van personeel essentieel voor herstel slachtoffer

Beleving van de zorg

Medische hulp neemt gezondheidszorgen weg bij slachtoffers

Slachtoffers ervaren forensisch onderzoek als noodzakelijk maar weinig aangenaam

“Dat is natuurlijk niet het eerste dat je wilt doen als je seksueel misbruikt bent geweest [...]. Daar had ik het moeilijk mee... Omdat dat mij deed terug nadenken over ... het ongeval zelf. Dus dat vond ik wel minder aangenaam ... (vrouw, ZSG Brussel)

Forensisch onderzoek door verpleegkundigen op basis van gestandaardiseerd stappenplan zorgt voor meer gerichte en diverse analyses door DNA-labo

Beleving van de zorg

Opvolging door casemanager:

Van groot belang bij herstel van slachtoffer

Focus op fysiek en mentale gezondheid slachtoffer, minder op verwijzing

“Dat ze zo regelmatig een keer bellen, dat was wel goed. [...] Omdat ik daar met niemand anders durfde over spreken ook ... en dat ik dan eens kon zeggen dat het niet goed ging ... dat er iets was, of ... Ik denk dat de eerste dagen de belangrijkste geweest zijn...”
(vrouw, ZSG Gent)

Psychologische begeleiding:

Vaak korte preventieve begeleidingen

Niet iedereen uit nood aan psychologische begeleiding

Opvolging moeilijk indien slachtoffer verder weg woont / terug aan het werk is

Noodzaak aan ondersteuning van naasten

Beleving van de zorg

Beslissing tot klachtneerlegging = constante afweging van voor- en nadelen

Zedeninspecteurs zorgen voor kwaliteitsvol en slachtoffergericht verhoor

“Ja, da's misschien nog een cliché dat ge ook in films ziet van mensen die bij de politie komen en dan nog een beetje het gevoel krijgen van “t Is hier een beetje mijn eigen schuld” of “Ge overdrijft” [...] en ik denk dat als ik bijvoorbeeld in mijn dorp met dat verhaal naar de politie gestapt was, ik niet zo goed ontvangen geweest ging zijn.”
(vrouw, ZSG Brussel)

Onthaal op politiekantoor van zeer wisselende kwaliteit

Slachtoffers wensen meer info over politioneel onderzoek en juridische opvolging

“Ik vind dat er geen opvolging is geweest. Je zit steeds met hetzelfde probleem: je weet van niets. » (Ouder van slachtoffer, ZSG Luik)

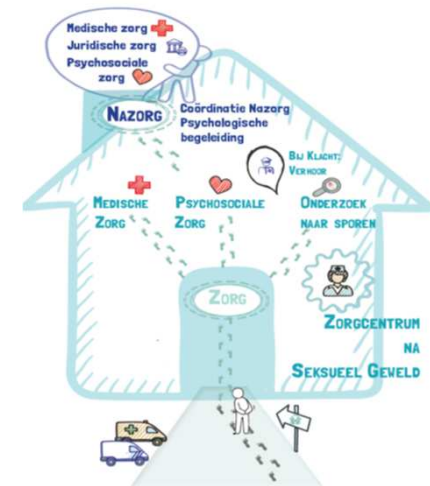
Duidelijke functies zorgen voor doeltreffende zorg

Gemeenschappelijk doel = slachtoffergerichtheid

Leidt tot betere kwaliteit van de zorg aan slachtoffers

Meer efficiënte uitvoering van de rol van elk van de medewerkers

Belang van opleiding, intervisie en overleg en aangepaste procedures

4. AANBEVELINGEN

Aanbevelingen

Zorgcentra beantwoorden aan een nood van slachtoffers:

- Verdere opschaling wat betreft Zorgcentra en samenwerkende politiezones

Verdere ondersteuning van medewerkers noodzakelijk:

- Verdere verfijning van rollen en procedures van medewerkers van Zorgcentra in nationale criteria en standaardprocedures
- Uitwerking aanbod van gepaste opleiding, inter- en supervisie

Intensivering van samenwerking met derden

Saar Baert

Onderzoekster Zorgcentra na Seksueel Geweld

Prof dr. Ines Keygnaert

Teamleider Gender & Violence Team, Coördinator ZSG studie

INTERNATIONAL CENTRE FOR REPRODUCTIVE HEALTH

E ines.keygnaert@ugent.be
 saar.baert@ugent.be

T +32 9 332 35 64

• Ghent University
@ugent

• Ghent University
www.ugent.be